

Trening kan redusere tretthet

I en pilotstudie i Trondheim har man funnet at aerob trening har effekt på tretthet hos pasienter som er kurert for Hodgkins lymfom (Eur J Cancer 2003; 39: 57–63). Av 53 pasienter behandlet i årene 1987–97 var 18 plaget med kronisk tretthet. Disse ble sammenliknet med 15 kurerte pasienter som ikke var trette.

12 av de 18 pasientene gjennomførte et treningsopplegg tre ganger per uke i 20 uker. Tretthet og fysisk fungering ble signifikant forbedret hos de som hadde trent. Forfatterne understreker at studien er liten og må bekrefte i større studier.

Magnesiumsulfat best ved preeklampsi

Magnesiumsulfat kan forhindre eklampsi ved å redusere cerebral vasokonstriksjon og iskemi. Nimodipin er en kalsiumantagonist med spesifikk cerebral vasodilatorisk effekt. I en ny studie i *New England Journal of Medicine* (2003; 348: 304–11) undersøkte man om nimodipin kunne være mer effektiv enn magnesiumsulfat som krampesprofylakse. I en ublindet multistudie ble 1 650 kvinner med alvorlig preeklampsi randomisert til behandling med peroral nimodipin eller intravenøs magnesiumsulfat.

Risiko for krampetrekninger var tre ganger høyere blant dem som fikk nimodipin enn hos dem som fikk magnesiumsulfat (2,6 % versus 0,8 %, $p = 0,01$). Studien underbygger at magnesiumsulfat er standardbehandling som forebygging av eklampsi hos kvinner med alvorlig preeklampsi.

Genfunn knyttet til Alzheimers sykdom

En mutasjon i CYP46-genet ser ut til å være assosiert med økt risiko for Alzheimers sykdom (Arch Neurol 2003; 60: 29–35). CYP46-genet koder for proteinet kolesterol-24-hydroksylase som spiller en nøkkelrolle i å fjerne overflødig kolesterol. Lavere kolesterolnivå i hjernen reduserer konsentrasjonen av amyloid β -protein, et protein som akkumuleres ekstracellulært ved Alzheimers sykdom.

Nevropatologiske funn i hjernevev fra 55 avdøde, ikke-demente personer (gjennomsnittsalder 72 år) ble sammenholdt med spinalvæskefunn hos 38 levende Alzheimerspasienter og 25 levende personer uten demens. Forskerne undersøkte også forekomsten av CYP46-mutasjonen i forhold til Alzheimers sykdom blant 201 demenspasienter og 248 personer uten demens.

Mutasjoner i CYP46 var assosiert med høyere konsentrasjoner av amyloid β -protein i hjerne og spinalvæske. Dessuten hadde personer med en CYP46-polymorfisme dobbelt så stor risiko som andre for å utvikle Alzheimers sykdom.

Flere allmennpraktikere vil slutte

Stadig flere engelske allmennpraktikere planlegger å slutte med pasientrettet arbeid, viser ny studie.

I England er antall allmennpraktikere for lite i forhold til behovet. Årsaken er blant annet økende andel kvinner, tidligere pensjonering og flere som arbeider deltid både blant menn og kvinner (1). I en ny studie har man undersøkt sammenhengen mellom jobbtilfredshet og ønske om pensjonering.

I 1998 ble ca. 2 000 allmennpraktikere spurt om jobbtilfredshet og sannsynlighet for å slutte med pasientrettet virksomhet i løpet av de neste fem årene (svarprosent 47). Undersøkelsen ble gjentatt i 2001 i et annet og like stort utvalg (svarprosent 67). Andelen som hadde til hensikt å slutte med direkte pasientkontakt økte fra 14 % i 1998 til 22 % i 2001. Hovedårsaken til at flere ønsket å pensjonere seg i 2001, var lavere jobbtilfredshet.

– Undersøkelser foretatt av Legeforeningens forskningsinstitutt indikerer at antall norske allmennpraktikere som planlegger å forlate praksis de neste 2–3 år er under 10 %. Enkelte går for aldersgrensen, andre har «naturlige årsaker» til frafall, som flytting eller overgang til mer administrative

eller undervisningsrettede stillinger og er ikke nødvendigvis uttrykk for mistrivsel. Dette, sammen med den relativt gode tilgang av nye allmennpraktikere, gjør at jeg ikke opplever den nåværende bemannings-situasjonen som foruroligende, sier professor Per Hjortdahl, Institutt for allmennmedisin og samfunnsmedisinske fag, Universitetet i Oslo.

– I England var synkende tilfredshet med egen arbeidssituasjon utslagsgivende. Norske undersøkelser har vist at strukturelle forhold som lang arbeidstid, mindre autonomi og økonomi påvirker allmennpraktikerens tilfredshet. Det blir spennende å se hvordan slike forhold påvirker arbeidstilfredshet nå etter de store reformene i helsetjenesten, som Fastlegeordningen, lov om helseforetak og pasientrettighetsloven, sier Hjortdahl.

Erlend Hem

erlend.hem@basalmed.uio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Sibbald B, Bojke C, Gravelle H. National survey of job satisfaction and retirement intentions among general practitioners in England. *BMJ* 2003; 326: 22–4.

Effekt av kolinesterasehemmere

Kolinesterasehemmere kan forbedre kognitive funksjoner hos pasienter med Alzheimers sykdom, men har også en viss effekt på funksjonsnivå og nevropsykiatriske symptomer, viser metaanalyse.

Metaanalysen omfatter i alt 29 randomiserte, dobbeltblinde, placebokontrollerte studier. Nærmere 11 000 polikliniske pasienter med Alzheimers sykdom av mild til moderat grad ble inkludert. Analysen omfatter studier der behandlingen med kolinesterasehemmer pågikk i minst én måned.

Forskerne påviste en viss effekt av kolinesterasehemmer for både funksjonsnivå og nevropsykiatriske symptomer.

– Dette funnet er i samklang med resultater fra de fleste undersøkelser som har vært publisert de siste 3–4 årene, hvor man har brukt sensitive instrumenter for å fange opp endring. Effekten er beskjeden, men kolinesterasehemmere er først og fremst ment å være et legemiddel som kan forbedre kognitive funksjoner hos pasienter med Alzheimers sykdom. Andre effekter må sees på som en hyggelig tilleggseffekt, sier profes-

sor Knut Engedal, Nasjonalt kompetansesenter for aldersdemens, Ullevål universitetssykehus.

– For å få et gyldig svar på hvor stor effekten på nevropsykiatriske symptomer og funksjonsevne er, må dette studeres i andre pasientpopulasjoner enn de som er omtalt i denne artikkelen. Nevropsykiatriske symptomer og funksjonssvikt er bare i liten grad til stede hos pasienter med mild grad av demens. Nye forsøk bør utføres blant pasienter med moderat til alvorlig grad av demens for å besvare spørsmålet på en fyllestgjørende måte, sier Engedal.

Erlend Hem

erlend.hem@basalmed.uio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Trinh NH, Hoblyn J, Mohanty S, Yaffe K. Efficacy of cholinesterase inhibitors in the treatment of neuropsychiatric symptoms and functional impairment in Alzheimer disease: a meta-analysis. *JAMA* 2003; 289: 210–6.